

Пепиниеристъ

Списание на дружеството на българскитѣ пепиниеристп.

Къмъ читателитѣ.

Въ допълнение къмъ програмата, печатана въ кн. I. на списание „Пепиниеристъ“, редакцията съобщава на читателитѣ си, че за въ бждаще ще се застъпятъ и статей по лозарство — съ еднаква важность — както и тия по пепиниерство.

Обаче, за да изпълни съ успѣхъ, както другитѣ отдѣли, така и този, редакцията съвмѣстно съ управителния съвѣтъ, се отнесе съ специални писма до нашитѣ видни лозари специалисти, като ги покани за постоянни сътрудници съ помощта на които разчита, че то достойно ще защити интереситѣ на пепиниеристи и лозари по законодателенъ редъ,—отъ една страна, а отъ друга, че ще се пропагиратъ редъ въпроси, отъ важность за новото лозарство — за по бързото му възобновяване. Това сж мисли подържани въ събора и списанието ще се придѣжа неотклонно въ тия положения. Застоятъ въ лозарството тази година, ни ясно доказва зависимостта на едното отъ другото.

Пепиниерството, неможе да разчита на успѣхъ, безъ добрия вървежъ на лозята. Ето защо, е нужно всички наврѣмѣни работи да бждатъ пояснявани. Това лесно и леко ще могатъ лозаритѣ да слѣдятъ отъ списанието, защото то ще се стреми да ги даде въ врѣме, когато прѣдстои на лозаря да ги извърши. Нищо не е трудно, ако знаемъ какъ и кога да го извършимъ. Мнозина могатъ да посочатъ съсѣдни лозя, дори и въ едни и сжщи парцели, какъ едното е опасно отъ маната, а другото, или другата часть, не. И то нека се забѣлѣжи, че това става нито съ повече трудъ, нито съ повече срѣдства, а само съ повече познания. Има още много работи въ новото лозарство, които се извършватъ просто слѣпѣшката, а въ резултатъ се добиватъ отрицателни резултати.

Нашата цѣль е — поне да се намалятъ, ако не се прѣмахнатъ грѣшкитѣ при възобновяването на лозята. А това може да стане само съ общи усилия. Нека всички лозари, теоретици, практики, пепиниеристи и др., ни поднасятъ свои

трудъ, добитъ отъ опити и, като ги изнасяме прѣдъ напѣитѣ читатели, ще ги улесняваме въ трудната имъ работа.

Както на постояннитѣ сътрудници, така и на всички желающи, които биха дали материалъ за списанието ще се плаща *хонораръ*.

Нека не забравятъ и членоветѣ, че имъ се налага да подържатъ своя органъ, който въ извѣстни врѣмена ще ги улеснява.

На край, нека споменемъ, че редакцията, съвмѣстно съ управителния съвѣтъ, е взела всички грижи да се подобри списанието, за да бжде истински защитникъ и пропагандаторъ на новото лозарство. Нека иматъ присърдце тия грижи и всички членове, ако искатъ да защитятъ своя интересъ и се учатъ въ своята работа.

Отъ редакцията.

Даромъ изпращаме кн. VI отъ сн. „Пепиниеристъ“ на всички познати намъ лозари съ молба, тѣзи които не желаятъ да го получаватъ да ни я повърнатъ обратно, иначе ще ги смѣтаме за абонати и заедно съ кн. VII ще имъ се изпратятъ квитанции чрѣзъ пощата за събиране абонамента за второто полугодие — 1.50 лева.

Годишенъ абонаментъ 3 лв. за България, 5 лв. за странство.

Всичко, що се отнася до списанието да се изпраща на адресъ сн. „Пепиниеристъ“ — Плѣвенъ.

Абонаментъ, такси за реклами, членски вноски и пр. да се изпращатъ на адресъ: Редакторъ-касиеръ на Дружеството на Българскитѣ Пепиниеристи — Н. Цв. Дековъ — Плѣвенъ.

Всичко, ще се отнася до Дружеството да се изпраща на адресъ: Дружество на Българ. пепиниеристи — Плѣвенъ.

С ъ б о р њ т њ .

Българскитѣ пепиниеристи съ право могат да заявятъ, че направиха още едно виждане — още една сбирка, наречена съборъ. Проектираната сбирка се нарече съборъ отъ стария управителенъ съвѣтъ още при нейното уреждане. Той нѣмаше намѣрение да свика само своитѣ членове, а всички пепиниеристи отъ царството за да даде отчетъ и сложил своя мандатъ, по причини, които не съставляватъ прѣдметъ на настоящата статия.

За свой дългъ счете, освѣнъ гдѣто да даде отчетъ прѣдъ членоветѣ си, но и да уреди съборъ съ дневенъ редъ.

1. Сдружаване на пепиниериститѣ;

2. Какъ може да се засили производството на гладки американски пръчки у насъ и

3. Прѣимуществото на зрѣло-облагороденитѣ лози прѣдъ зелено-облагороденитѣ при възобновяването на лозята.

Като мислете, че това сж въпроси, които вълнуватъ всички пепиниеристи и лозари. Въпроси, отъ които по ясно ще испъкне необходимостта отъ сдружаването имъ. И слѣдъ като ги занимае съ тия въпроси, да остане спокоенъ и чистъ отъ мисълта, че не е употребилъ послѣдни усилия за да сплоти всички за общи усилия и свѣтлина по работата.

Прѣди де занимаемъ читателитѣ си съ дневната работа на събора, нека помѣнемъ нѣколко думи за дружествената, която се състоя прѣди отварянето му.

Понеже на 3/II т. г., както бѣ разгласено, не се събраха достатъчно членове, засѣданието на дружеството се състоя на 4 февруари. Подпрѣдседателя и секретаръ-дѣловодителя дадоха своя отчетъ, като поясниха, че дружеството нѣма за цѣль да се занимава съ доставки на сурови материали, както е схванато отъ мнозина. Даже отъ много мѣста сж постѣпвали запитвания — кому да се внесе капарото. Обаче, за да се хвърли такава сѣнка, причината се крие въ инициаторитѣ, които подхвърлиха нѣщо и изчезнаха. На питанията гдѣ ги, кои сж, всички мълчатъ — никой не отговаря.

Прѣдседателствующиятъ Г. К. Червенковъ, прочете двѣ писма, идящи отъ лице, замѣсено въ нечистивата инициатива. Тия писма дадоха цѣлна илюстрация на задкулистни цѣли и намѣрения. Съ това се обясни и голѣмото въздржане за незаписването на нови членове.

Отъ даденитѣ отчети на прѣдседателствующия Г. К. Червенковъ и секретаръ-дѣловодителя Н. Цв. Дековъ, стана ясно, че управителниятъ съвѣтъ не е на мнѣние да се занимава съ доставки дружеството. Че въ пепиниерството и лозарството изобщо има други области, неработени и не проучени — че ние сега започваме новото лозарство и че има

тепърва да се учимъ и проучваме много условия — почвени, климатически, икономически и др.

Тъй разяснена на кратко цѣлътa на дружеството се удобри отъ всички. Напълно се възприе — да се направи покана къмъ присъствающитѣ да се запишатъ за членове, които не сж такива.

Още сжщия часъ почнаха да се записватъ нови членове, и числото имъ се удвои. Гражданина Д. Матѣевъ отъ Ст. Загора, членъ на дружеството, въодушевенъ отъ размѣненитѣ мисли по цѣлитѣ на дружеството подари 20 лева помощъ, за която прѣдседателствующиятъ му изказа благодарностъ отъ името на управителния съвѣтъ и др-ството.

Въ тая домашна работа на дружеството се размѣниха мисли и за откриването на събора. Избра се комисия, която да покани Министра на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти да открие събора на слѣдующия день.

На 5 февруари 1912 г. въ салона на Б. З. Б. въ София се откри първия извънреденъ съборъ на Българскитѣ пепиниеристи отъ прѣдставителя на Г-на Министра, Г-нъ Бъчваровъ, началникъ на Землед. отдѣление, съ привѣтствена рѣчь, въ която прѣдаде съжаленията на Г-на Министра, за гдѣто въпрѣки желанието му, по болезнени причини, не може той лично да открие събора и привѣтствува присъствающитѣ съ добръ дошле.

Салонътъ на Българската Земледѣл. Банка бѣ прѣпълненъ — повече отъ стотина души пепиниеристи и лозари, стекли се отъ различни крайща, очакваха да се започне работа. Слѣдъ провѣрката на удостоверенията за право участие съ рѣшающъ гласъ въ събора — удостоверения издадени отъ агрономитѣ, че лицето е пепиниеристъ — се започна дневната работа.

По прѣдложение отъ нѣкои, дневниятъ редъ се измѣни. Пръвъ чете реферата си г-нъ Д. Дюлгеровъ.

Понеже реферата отпечатваме въ настоящата книжка, то ще направимъ само нѣколко бѣгли бѣлѣжки отъ общъ характеръ. Живъ интересъ извика въ всички. Впечатление правеше, че се стремеше всичко да обоснове върху опити, както при зеленото, така и при зрѣлото облагородяване. Обаче референчикътъ неможе да ни се похвали, че своитѣ опити е повторилъ, потретилъ, въобще да каже, че не почиватъ на случайностъ, а сж резултатъ на дългогодишна практика. Личи, отъ пжтя, по който ги е слѣдвалъ, че е ималъ намѣрение да стори това — да ги продължи и излѣзе съ нѣщо затвърдено отъ практиката, обаче общата чиновническа участъ — прѣмѣстване — му е попрѣчила. При все това, изнесенитѣ опити се указаха извънредно цѣнни за всички. Слѣдъ четенето му се започнаха разиквания. Болшинството отъ говорившитѣ се изказаха противъ зеленото

присаждане, като начинъ несигуренъ, по-много причини, истъкнати отъ референчика,

Втория рефератъ чете г. Д. Бъчваровъ — „по какъвъ начинъ може да се засили производството на гладки американски пръчки у насъ“.

Референчикътъ, слѣдъ като се спрѣ по обстойно на материалитѣ, идящи отъ странство въ по голѣмата си частъ полуповрѣдени, доказа мисълта, че годенъ и прѣсенъ материалъ можемъ да си произведемъ и тукъ, стига тоя въпросъ да се постави на търговски начала, като държавата го направи такъвъ съ затваряне на границата и премии отъ началото. Личеше, че референчика познава доста добръ въпроса защото се спрѣ на интересни пунктове. Въ сжщата смисълъ станаха бурни разисквания. Впечатление правеше мнението на Кръстю Поцкръстевъ, членъ отъ фирмата Поцкръстевъ. Съ поразителна яснотъ за всички изтъкна, начинътъ по който става събирането на материалитѣ, приготвянето имъ за транспортъ и самиятъ транспортъ, както и на какви поврѣди се подлага до пристигането му тукъ. Когато това изписа единъ най-голѣмъ доставчикъ въ такава свѣтлина остава да се прѣдполага, че и тѣ трѣбва да сж се наситили на тая търговия, придружена съ голѣми рискове — поврѣди на материалитѣ. По голѣми подробности по този въпросъ ще срещнатъ читателитѣ въ изложението къмъ резолюцията по долу.

По сдружаването нѣмаше референчикъ, но отъ дневната работа на събора стана ясно на всички, че подобни сборки не сж безъ значение макаръ само за освѣтление по работата имъ.

Тукъ не можемъ повече да се занимаваме съ тоя въпросъ, но присъствающитѣ схванаха ползата отъ това и почти прѣзъ всичкото врѣме продължаваше записването за членове. Не се записаха само такива, които искатъ на готово — съ чужда помощ да постигнатъ облаги. Слѣдъ освобождаване отъ отговорностъ старото настоятелство, се подигнаха и други въпроси, които читателитѣ ще намѣрятъ въ протокола на събора. Единъ отъ тѣхъ, е въпросътъ за случайнитѣ продавачи на облагородени лози, които продаватъ и се измъкватъ отъ отговорностъ.

Дневната работа на събора се слѣдеше отъ министерството чрѣзъ г-нъ Христо Георгиевъ, главенъ инспекторъ по лозарството. Това е важно за нашето дружество, защото го третиратъ като единица съ важностъ. Нека се забѣлѣжи, че това е още въ началото му, когато то едва заживѣ.

Събранието се закри при пълненъ успѣхъ, пълно задоволство отъ всички. Задоволство неочаквано!

Слѣдъ дневната работа на събора, приетата резолюция за прѣдвявяване искания се поднесе на г-на Министра.

Слѣдъ като прочете резолюцията и зададе нѣкои въпроси на комисията за уяснение, даде обѣщание, че ще се грижи за узаконяване на исканитѣ положения.

Обаче, ние не трѣбва да се задоволимъ само съ очакване — трѣбва всички да слѣдимъ развитието имъ и неузаконенитѣ искания да искаме да се узаконятъ. Не трѣбва да изпускаме моментитѣ за прѣдвявяване искания.

На край поднасяме на читателитѣ си, резолюцията, взета въ събора, придружена съ изложение, изработено отъ избрана комисия.

До Господа Народнитѣ Прѣдставители отъ XV-то Обикновено Народно Събрание.

ИЗЛОЖЕНИЕ

къмъ мотивитѣ на резолюцията взета отъ българскитѣ пепиниеристи въ извънредния имъ съборъ на 5 и 6 февр. 1912 г. въ ст. Сбфия.

Господа Народни Прѣдставители,

Отдавна вече българскитѣ пепиниеристи туриха начало на своята организация, на знамето на която написаха прѣди всичко: *„Повдигане и възобновяване на българското лозарство; стабилизиране и подобръние производството на лозовия материалъ въ Царството“*, съ вѣрата, че тая организация ще намѣри подкрѣпа за реализиране на своя девизъ не само у българскитѣ лозари и пепиниеристи, но и у българския законодателъ.

Възобновлението и повдигането на българското лозарство; стабилизирането и подобрънието производството на лозовия материалъ е грижа и на българския законодателъ. Ние вече броимъ въ нашето законодателство сериозни усилия за разрѣшението на тоя толкова жизненъ за цѣлата страна въпросъ и насъ ни радва, въодушевява ни мисълта, че ние стоимъ съ българския законодателъ не само на една почва, но че сме и твърдѣ близко до сериозното и радикално разрѣшение на тия нѣколко крупни за сега въпроси, чието разрѣшение би рѣшило блѣскавъ успѣхъ на общото ни дѣло.

Господа Народни Прѣдставители,

Стана извѣстно на българскитѣ пепиниеристи прѣдстоящото измѣнение и допълнение на закона за повдигане на лозарството въ Царството и ний въ желанието си да осветлимъ обществото, а най-вече българския законодателъ върху прѣдстоящата му задача и съ това да поискаме едно дѣйствително покровителство на тоя народенъ поминѣкъ, се събрахме на извънреденъ съборъ, въ който взехме слѣдната:

РЕЗОЛЮЦИЯ

Пепиниеристкият извънреден съборъ въ ст. София на 5 и 6 февруари 1912 год. като взе прѣдъ видъ:

Че възобновяване лозята и подобряние овощарството е потребно прѣди всичко да се създадатъ частни пепиниери, които да произвеждатъ суровъ материалъ за нуждитъ на населението; че държавата може да спомогне най-много за развитието на пепиниерството.

Р Ъ Ш И:

1. Вносътъ на гладки американски лози отъ странство да се забрани на 1 май 1912 година.

2. Ония лица, които въ разстояние на три години засадятъ маточници, да се ползватъ съ право на прѣмия първитѣ три години по 60 лева на декаръ, а вторитѣ четири — по 30 лева на декаръ, платими прѣвъ мѣсець октомври всѣка година. Сжщата прѣмия ще получаватъ и вече засаденитѣ майки, като се извадятъ до сега полученитѣ суми (като прѣмия).

3. Лозята, маточниците и укоренилищата да се приематъ за застраховка противъ градобитнияз отъ началото на мѣсець мартъ.

4. Да се не облагатъ съ данѣкъ занятието производителитѣ на гладѣкъ укорененъ или облагоустроенъ материалъ, даже и когато нѣматъ собствени маточници или укоренилища.

5. За лозята и маточниците Земледѣлческата Банка да отпуща кредитъ ипотекаренъ 75 на сто отъ стойността имъ.

6. Да се отпускатъ отъ държавнитѣ гори съ намалени цѣни колове за маточниците и лозята и се прѣвозватъ по най-благоприятнитѣ тарифи по желѣзницитѣ.

7. За изравнение на цѣнитѣ Министерството на Земледѣлието добръ е да запитва прѣдварително пепиниерското дружество какви сж пазарнитѣ цѣни на прѣчкитѣ и фиданкитѣ отъ частнитѣ пепиниеристи и

8. Да се урегулира положението на пжтницитѣ-пепиниеристи.

Натоварва се изборното бюро да педнесе резолюцията на Господина Министра на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти и я прѣдаде на пресата.

Прѣдседателъ на събора: Георги Шиваровъ.

Подпрѣдседатели: { Кр. п. Кръстевъ.
Дим. Матѣевъ.

Господа Народни Прѣдставители,

Ние пепиниериститѣ сме увѣрени, че така както сж вписани нашитѣ рѣшения въ резолюцията, не биха могли да освѣтлятъ народното прѣдставителство върху необхо-

димостта отъ озаконяването на тия искания. Ето защо, ние сме принудени да направимъ едно изложение на мотивитѣ, които ни продиктуваха вземането на горнитѣ рѣшения.

I.

Вносътъ на гладки американски лози отъ странство да се забрани на 1 май 1912 год.

Върху забраняването вноса отъ странство на лозовъ материалъ е съгласенъ и самия законодатель, защото въ сѣществующия законъ за лозарството го е вече забранилъ отъ 1914 год. нататъкъ.

Мотивитѣ за забраняването на вноса сж всѣизвѣстни. Тѣ сж:

1. Че събирания лозовъ материалъ отъ разни страни е расълъ при съвършено други климатически и почвени условия, а като така мжно се аклиматизира у насъ;

2. Че материалитѣ идващи отъ странство сж често пжти нездорѣли, нападнати отъ болѣсти, или тънки — негодни за присаждане;

3. Че идатъ не сортирани (не автентични);

4. Най-важното, че вслѣдствие дългия транспортъ тѣ идватъ по-вече пжти сухи;

5. Че до гдѣто не се забрани вноса на лозовия материалъ отъ странство, нѣма да се основатъ въ България достатъчно маточници, единствени които биха могли да доставятъ на лозаритѣ отговарящъ на всички условия лозовъ материалъ;

6. Че развитието на мѣстното пепиниерство е първа грижа на държавата, защото нейнитѣ интереси диктуватъ не само възобновление на мѣстното лозарство, но произвеждането на лозовъ материалъ за износъ и въ сжседнитѣ намъ държави.

Ако сѣществувa значи нѣкакво разногласие между насъ и българския законодатель, то е въ обстоятелството *кога да се забрани вноса*. Отъ резолюцията се вижда, че ние желаемъ това да стане още тая година, когато законодателя е опрѣдѣлилъ 1914 год. Това разногласие е породено отъ една лоша прицѣнка на положението и условията при които е поставено развитието на лозарството у насъ.

Българскиятъ законодатель по всѣка вѣроятностъ смѣта, че съ отерочване забранението на вноса дава всичката възможностъ на пепиниериститѣ у насъ да се подготвятъ и го посрѣщнатъ съ насадени вече маточници, а българските лозари, по тоя начинъ, поставени при условия да не почувствуватъ недоимакъ отъ материалъ, — *сжждения много несъобразни въ дѣйствителността и нуждитѣ на самото лозарство*.

Тукъ е мѣстото да заявимъ, че горното рѣшение, *да се забрани вноса още тая година*, се взима отъ пепиниеристи които нѣматъ до сега маточници, — това правимъ за да извадимъ прѣдставителство отъ подозрѣнието, че пепиниериститѣ цѣлятъ съ това да защитятъ една лична своя кауза,

Прѣди всичко интереситѣ на лозарството у насъ диктуватъ щото вноса да бжде забраненъ. За доказателство на това служи и рѣшението, взето въ сжщата смисълъ на лозарския съборъ станалъ въ гр. Плѣвентъ на 30 августъ 1909 г. И законодателя съ отсрочване забранението на вноса е влѣзалъ въ противоречие съ интереситѣ на самото лозарство и самъ съ себе си, като е допусналъ щото още за нѣколко години, съ негодния отъ странство материалъ, да се спѣва съзнателно нашето младо лозарство. Призналъ самъ, че идващия отъ странство материлъ е единъ „боклукъ“, както се изразяватъ специалиститѣ лозари, а самитѣ импортьори въ послѣдствие признаха вече това, законодателя е оставилъ да бжде измамванъ пакъ българския лозаръ. Но тая жертва изглежда, че е дадена поради заблуждението, че съ това се прави закрила на пепиниериститѣ, като имъ се дава възможность да се подготвятъ и си насадятъ маточници.

При условия, при които сме заставени да работимъ, ние пепиниериститѣ не можемъ основа маточници догдѣто не се забрани вноса веднажъ за винаги. Почти всички ние сме хора съ малки капитали и като така ние намираме по-голъма смѣтка да ги пласираме въ обработване на чуждия материалъ отколкото въ засаждане на маточницитѣ. Ето защо, когато и да бжде забраненъ вноса, пакъ ще се почувства недоимъкъ отъ материалъ, защото догдѣто не се намѣримъ прѣдъ свършения фактъ, че безусловно е забраненъ вноса, нѣма да се рѣшимъ да садимъ маточници.

Годишно у насъ се внася отъ вънъ около 18 милиона метра лози, срѣщу мѣстно производство (отъ държавнитѣ расадници 2 милиона метра. Тая цифра съглеждаме, че ще плаши болшинството отъ хората, непознаващи добръ въпроса. Наистина внася се отъ странство горното количество материалъ, ала той е въ грамадната си частъ недоброкачественъ и мжчно е да се опрѣдѣли какво именно количесво достига истинското си прѣдназначение. Всѣки случай, то е едно количество, което би могло и у насъ да се добие въ първитѣ 3—4 години слѣдъ забраняването на вноса.

До колкото незабраняването на вноса е въ врѣда на лозарството у насъ, дважъ по опасно е фиксирането на датата за забранението. Това за насъ пепиниериститѣ е кардиналенъ въпросъ, защото това ще ни изложи на обща криза.

Опрѣдѣляне датата на забранение вноса ще има за послѣдствие изкуствено състезание на пазаря и отъ тая борба ще спечелятъ само импортьоритѣ (доставчицитѣ) въ чужбина

и у насъ, а бълг. пепиниеристъ ще бжде смазанъ за дълги години, нѣщо което ще забави засаждането на маточниците и съ това ще се нанесе чувствителенъ ударъ и на самото лозарство.

Ето защо ние намираме, че единствения най-добъръ моментъ да се забрани вноса е сега — 1 май 1912 год., защото:

1) вноса на лозовъ материялъ тая година се извърши нормално по отношение, количество и цѣни; 2) че само сега ако се забрани вноса ще се избавятъ пепиниериститѣ отъ играта, която би могла да имъ се устрои другъ пътъ отъ външнитѣ търговци на тоя материялъ, които иматъ капиталитѣ и всички възможности да завладѣятъ всецѣло пазара и да диктува условията му; игра при която, слабитѣ отъ кѣмъ капитали бълг. пепиниеристи ще бждатъ унищожени.

II.

По отношение на точка 2. отъ резолюцията ние има малко да прибавимъ. Както тукъ, така и по останалитѣ точки ние сме въ пълно съгласие съ законодателя. Едно внимателно взиране въ нашто искание ще открие, че ние нито повече отъ онова, което ни е вече дадено, не искаме, а само то да ни се даде въ форма и време най-цѣлестобразно.

Безспорно е, че нуждата отъ премия пепиниеристътъ чувствава силно първитѣ три години когато той никакъ не доходе не получава отъ маточника. Ето защо тя трѣбва да му се дава въ по-голямъ размѣръ (60 лева) тогава именно, а слѣдъ тия 3 години — въ по-малакъ размѣръ (30 лева), когато прѣмията има за цѣлъ да намали неговия рискъ. Прѣмията трѣбва да се дава на декаръ за да е свободенъ пепиниеристътъ при избиране разстоянието за засаждане на главини и да се ръководи само отъ почвенитѣ и климатически условия.

III.

По трета точка смѣтаме, че прѣдставителството само схваща отъ какво голѣмо значение е за напредъка на лозарството у насъ едно подобро законоположение.

IV.

Въ четвърта точка, прѣдставителството вижда, че ние желаемъ едно уяснение на съществуващото положение, защото много отъ финансовитѣ власти сж правили спънки на пепиниериста

V.

До сега ипотечарниятъ кредитъ при Б. Земл. банка се отпущаше само срѣщу лозята и то 50 на сто отъ стойността имъ. Очевидно е, че съ това не се прави желаното улеснение.

Кредита е необходимъ не само за лозаритѣ, а много повече на пепиниериститѣ за засаждане на майки, Освѣнъ това, размерътъ 50 на сто отъ стойността имъ е недостатъченъ, както за лозята, така и за маточницитѣ — обстоятелството, което ще спъва бързото засаждане на майки. Ето защо много ясно е, че е необходимо да се внесе разширение въ ипотекарния кредитъ при Б. З. Б., като се разрѣши такъвъ въ искания размѣръ особено за маточницитѣ, защото само така ще имаме добри и въ достатъчно количество маточници, наредъ съ което ще може да се радва цѣлата ни страна на цвѣтуеще свое лозарство.

VI.

По останалитѣ 6, 7 и 8 точки, прѣдставителството върваме само съзнава нуждата отъ узаконяването на тия искания, — тѣ, несъмнено, идатъ да гарантиратъ успѣшното развитие на лозарството.

Като поднасяме тия си кратки освѣтления на почитаемото прѣдставителство напълно върваме, че то, винаги проникнато въ законодателската си длъжностъ отъ интереситѣ на страната, ще се вслуша въ исканията на българскитѣ пепиниеристи, които сж искания на лозарството, — тоя грамаденъ поминъкъ на страната, и ще даде своя вотъ въ полза на нашитѣ искания, като искания на цѣлия народъ.

Прѣдседател на събора: **Геоги Шиваровъ**

Подпрѣдседатели: { **Кр. п. Кръстевъ.**
Дим. Матѣевъ.

Избиране врѣмето за рѣзидба.

Избиране врѣмето за рѣзидба на лозята е отъ голѣма важностъ за реколтата, която очакваме отъ тѣхъ. Често лжти лозитѣ не даватъ очакваното количество грозде, само защото не е било подбрано врѣмето за рѣзидбата, съгласно условията въ които се намиратъ тия лози.

При избиране момента за рѣзидба, лозарътъ трѣбва да се съобразява съ климата, почвата и съ самата лоза. Въ мѣста не много топли и тамъ гдѣто почвитѣ сж по силни, а лозитѣ иматъ наклонность да буютъ, рѣзидбата трѣбва да се извършва по късно на пролѣтъ — когато пъпките се отварятъ или пъкъ пуснатъ малки ластарчета. Въ по топли тѣ и сухи мѣсности, при почви бѣдни и при слаби лози, резидбата ще трѣбва да се извършва по възможность рано напролѣтъ или есенно

врѣме, съ цѣлъ да се прѣдотврати силното плачене на лозитѣ, което значи да отслабнатъ тѣ още по-вече.

Съ цѣлъ да се намали изрѣсяването въ много буйнитѣ лози, се прѣпорѣчва рѣзидбата на два пжти. Това се особено налагане за много лозя, възобновени върхо подложката *Rupestris du lot* (монтикола) и засадени въ почви по богати — годни напр. за подложкитѣ *Rp. x. Rup. 101*¹¹ *Riparia Portalis* и др. Въ такивато почви, едно поради собствената имъ свѣжестъ и сила, друго поради собствената прѣдварителна разработка (риголване), засаденитѣ облагородени лози върху *Rup. du lot*, даватъ много слаба и непостоянна реколта — изрѣсяватъ се. Съ първата рѣзидба, която обикновено се практикува прѣзъ есенята, се почистватъ всички едногодишни прѣчки, които не ни влизатъ въ смѣтката при пролѣтната рѣзидба; съ почистването на есенъ ще отстранимъ и старото дърво, ако е нужно, вмѣсто да цравимъ това напролѣтъ. Ще оставимъ значи, всички плодни прѣчки, които ще рѣжимъ за плодъ напролѣтъ, ще оставимъ сжщо и нѣкоя неплодна прѣчка, ако видимъ че тя ще ни е потрѣбна за поправяне на главината.

Неше съмнение, че останенитѣ прѣчки ще се рѣжатъ по късно на пролѣтъ, тъй като се касае за лози силни.

На много лозари изъ Търновския окръгъ, отъ двѣ годи прѣпорѣчваха да рѣжатъ лозята, които силно изрѣсяватъ, по слѣдния начинъ: рано на пролѣтъ, прѣди да е тръгнала млъзгата въ лозитѣ, да порѣжатъ дюсъ на 5—6 пжпки всички прѣчки, а късно когато се развиятъ пжпкитѣ въ малки ластарчета, да се порѣжатъ лозитѣ както трѣбва. По този начинъ лозарьтъ има пълна възможность да направи късна рѣзидба, безъ да се страхува че нѣкой долни пжпки на прѣчкитѣ нѣма да се развиятъ, вслѣдствие бързото и силно развиване на върхнитѣ пжпки. Нѣкой отъ тия лозари ми съобщиха, че сж имали удовлетелни успѣхи отъ тоя начинъ на рѣзидба.

Разбира се, че тукъ още съ по голѣмо основание се налага есенното почистване защото въ противенъ случай многото и близкостоящи плодни и неплодни прѣчки ще бждатъ една прѣчка за свободното рѣзане и въ сжщото врѣме ще помогнатъ за уронването на много отъ покаралитѣ филизчета.

Есенната рѣзидба изцѣло, е дала до сега добри резултати на много мѣста. Като се има прѣдъ видъ обаче, че тая рѣзидба, като всѣка рана рѣзидба, способствува за засилването на лозата, добръ е да я практикуваме за младитѣ лозя, до третата година, и за всички възрастни лозя, или вслѣдствие слабостта и сухостта на почвата или поради причини, корѣнящи се въ самитѣ лози — вървятъ слабо.

Не трѣбва да се забравя, че освѣнъ въпроса за врѣмето, при рѣзидбата на лозята, трѣбва да се уяснятъ и много други въпроси, които не по малка важность прѣдставляватъ, но които за съжаление, не могатъ да бждатъ разгледани въ настоящата статия, която има по обща пѣлъ.

Овчаровъ.

Съкратенъ рефератъ по зрълото и зелено при-
саждане на лозата, четенъ отъ Д. Дюлгеровъ
[на пепиниерския съборъ въ София.]

Драги пепиниеристи,

Прѣди всичко ще ми позволите, да Ви искажа моята най-голяма благодарностъ, за чesъта, която ми направихте, като ме поканихте да дойда тукъ — на Вашето събрание — и искажа мнѣнието си по въпроса, който Ви интересува, а именно: *да Ви дамъ една критика за зрълото и зеленото присаждане на лозата и истъкна прѣимущества и недостатъцитъ на единия и другия начинъ.*

Прѣди да прѣстѣпя къмъ реферата си, дължа да Ви заявя, че азъ съ него нѣма да Ви проповѣдвамъ само научнитъ основи на тѣзи присаждания, защото по-голямата частъ отъ Васъ сте по-стари ратници отъ мене въ това поле и повечето отъ работитѣ Ви сж добрѣ познати. Моята прѣль и желание ще бждатъ: като истъкна значението и ролята, която има да играятъ, както зрълото, тѣй и зеленото присаждане за възобновлението на нашитѣ лозя, и като посоча отчасти, прѣимущества и недостатъцитѣ на едното прѣдъ другото, *да посоча на по-главнитѣ грѣшки*, които Вие, на и азъ, сме правили и правимъ още при тѣзи присаждания и Ви прѣдизвиквамъ да разкритикувате съвмѣстно тѣзи грѣшки и намѣримъ начинитѣ за исправянето имъ!

Материята за тази критика ми даде двѣгодишната ми работа и наблюдение въ това отношение и ако много отъ въпроситѣ, които ще подигна, да не сж окончателно проучени, защото ме прѣмѣстиха отъ Плѣвенъ, смѣтамъ че е време, тѣ да се поставятъ на дневенъ редъ.

Драги пепиниеристи,

Както Ви е извѣстно, въ насъ, днесъ за днесъ главнитѣ начини за възобновлението на лозата ни сж *зрълото и зеленото присаждане*. Зрълото въ рѣцѣтѣ на Васъ — пепиниериститѣ — и на нѣколцина още по интеллигентни лозари, а зеленото въ рѣцѣтѣ на селянитѣ. Коя е причината за туй раздѣляне, може всѣки отъ Васъ да отгадае, но споредъ мене тя е: *естеството на работата*, тѣй като зрълото присаждане е *скжпо и трудно*. Скжпо казвамъ, защото всѣки който иска да работи въ него трѣбва да има достатъчно пари: за рѣзници, за сандѣци, за присаждане, за помѣщение, за стратифициране, укоренилища, укорѣняване и пр.; а трудно, защото трѣбва да разбира на материяла и сорти-

тѣ му, да знае да го запази, присади, стратифицира, укорени, и отгледа — нѣща, които съставляватъ цѣлата лозарска наука. Напротивъ, зеленото присаждање не иска тѣзи нѣща и познания, и като така, се явява *по-приходно* за земледѣлцитѣ. Ето защо, азъ смѣтамъ, че зрѣлото присаждање е и ще си остане още за дълго врѣме *търговско присаждање* въ рждѣтѣ на пепиниериститѣ. Даже, ако искате, само въ рждѣтѣ на добросъвѣстнитѣ пепиниеристи, то може да бжде добъръ лостъ за подигане на нашето лозарство и полезно, както за пепиниериста, на когото ще носи доходи, тѣй и за обществото, като ще засили нашето ново лозарство. Факта, че и други лозари не пепиниеристи — се мѣчатъ да работятъ съ него, не ще рѣче още, че зрѣлото присаждање е полезно и за дребнитѣ лозари, защото тукъ се правятъ безбройно грѣшки и резултатитѣ сж по-вечето пжти случайни. И това ще бжде така, още за дълго врѣме, защото нашия селянинъ е още слабо подготвенъ да възприеме новото лозарство, па нѣма и кой да раздава знания въ това направление тѣй като, десетината души специалнети лозари за цѣла България, сж капка въ море. Оставимъ ли пакъ селенитѣ да се учатъ единъ отъ други, както е вървело до сега, това значи да нѣма край на грѣшкитѣ и възобновлението на нашитѣ лозя да върви съ крачкитѣ на костенурката. Даже Ви е извѣстно, че и въ рждѣтѣ на пепиниериститѣ зрѣлото присаждање до сега, е било пълно съ грѣшки, но това бѣше едно отъ незнание, друго по силата на нуждата, защото материяла за присаждање трѣбва да се взима отъ Франция, отъ дѣто често пжти ни се даваше най-голѣмия боклукъ отъ сорти и смѣшения, та на пепиниериста бѣ и невъзможно да разбере даже съ що има работа, а камо ли да поправи грѣшкитѣ. Но днесъ вече въпроситѣ по новото лозарство се изясняватъ, а съ забранението на вноса на Амер. лози ще се тури веднажъ за винаги край на злото. Тогазъ вече самия пепиниеристъ ще бжде *производител* на лозовия материялъ и всѣкаква измама съ сорти, незрѣлъ и поврѣденъ при транспорта материялъ се избѣгва. Забранението на вноса ще изгони и *случайнитѣ* пепиниеристи, които гледатъ на пепиниерството, като на прѣходна работа за нѣколко години само и си позволяватъ всевъзможни лжжи, та съ това само създаватъ страхъ и конкуренция на истинскитѣ пепиниеристи и прѣчѣха на новото ни лозарство. Ето защо сметамъ, че зрѣлото присаждање днесъ за днесъ е най-приходно само за пепиниериститѣ и за една много малка частъ отъ по интеллигентнитѣ лозари. А причинитѣ за това сж:

1. Защото за пепиниериститѣ *нѣма по добро и по икономично* присаждање, което да възнагради труда имъ тѣй добръ, като зрѣлото присаждање.

2. Защото съ него той *може да присажда 1—1½ м-сецъ* и да присади доста голѣмо количество прѣчки и то при добри условия вътрѣ въ стаята. Може да си събере и спази нужното число калемп съ малки разноски, както и при самото присаждане, може да намѣри приложение на *женския и дѣтския трудъ*, съ което разносикътъ по присаждането се намаляватъ до своя минимумъ. Сжщо на пешиниериста не е изключена и възможността за обща контрола и рѣзко водене на цѣлата работа, съ което се гарантира успѣха и печалбата му.

3. Защото основаването на ново лозе съ добръ присадени на зрѣло и укоренени лози, ако и скжпо, е най-сигурното и най-кратковрѣмено, тѣй като още на 3—4 година ще се видятъ резултатитѣ, когато при зеленото присаждане работата се продължава 6—7 години и пакъ неможе да се получи поредѣчно лозе.

4. Защото чрѣзъ този начинъ се дава възможностъ и на много желающп богати хора, не лозари да си купятъ присадени лози и направятъ лозе, като съ това се създава пазаръ за присаденитѣ лози и отъ друга страна възобновлението на лозарството ни отива по-бърже.

Туй сж то по-главнитѣ прѣимущества на зрѣлото присаждане, а колкото се касае до недостатѣцитѣ му, може да се каже, че главния е *лошата спойка*. Лопата спойка казвамъ, защото е извѣстно на всички Ви, че спойка при зрѣлото присаждане е само подъ кората въ ликовитѣ снопове и че тая пѣрва година е само единъ тънакъ слой, който всѣка година дебелѣе; че по-нѣкога спойката бива *несвършенна едностранчива*, та на такивато лози присаденото мѣсто надебелява само отъ едната страна, когато отъ другата страна се явява засѣхване на подложката и образуване бруки надъ присаденото мѣсто, вслѣдствие което лозитѣ пропадатъ. Туй не е изразяване научно съ думитѣ „лоша афинция“, или „недобро срастване“, и този недостатѣкъ се срѣща само у зрѣло присаденитѣ лози като у зеленицитѣ такова нѣщо нѣма, тѣй като при тѣхъ срастването е по цѣлата поврѣхнина на присаденото мѣсто (безъ сърцевината) Какво е значението на този недостатѣкъ за присаденитѣ лози, може да се види отъ слѣдующето:

1 Мнението на Millarder е, че присаденитѣ Амер. лози вирѣятъ по-слабо отъ неприсаденитѣ и страдатъ отъ сушата, защото дѣйствието на присаждането било като това на колцоването прѣчене на свободното движение на храната.

2. Кжржевението и жълтението на лозята най-много на 2—3 години прѣзъ м-тѣ май и юний сжщо се обяснява вслѣдствие присаденото мѣсто, защото по това врѣме надземнитѣ части се развиватъ много бърже и имали нужда отъ земни сокове, а присаденото мѣсто прѣчи за това.

3. Пропадането на лозята върху Рипарията и Хибридитъ и 3306 и 3309 и по-малката трайностъ на присаденитъ лозя върху тѣхъ, сжщо се обяснява, че е вслѣдствие присаденото мѣсто, което прѣдизвиква голѣмото плодородие при тѣзи подложки и което тика *изтощението* имъ. На това нѣщо спомагатъ отчасти сжщо кършенето на лозята и недозрѣването на пѣрта, което пакъ прави лошитъ спойки. Значи, отъ всичко казано се вижда, че лошата спойка у зрѣло присаденитъ лози има голѣмо значение за успѣването на Амер. лозя и затова е нужно при избора на присаденитъ лози да се обръща най-голѣмо внимание на спойката.

Сега да изоставимъ теорията и техниката на зрѣлото присаждане и минемъ на *грѣшкитъ*, които се правятъ при него:

1. Първата грѣшка, която може да се нарѣче необходимо зло е гдѣто за присаждане *се взиматъ калеми събирани на естѣнъ* и, като така, по-бѣдни на минерални храни, а често пжти и не добрѣ спазени. Грѣшката става голѣмо зло, ако пролѣтътъ е топла и калемитъ не сж спазени добрѣ, *та пжкитъ имъ набѣбнатъ* и тогазъ се взематъ за присаждане. Опити въ това направление правихъ по-миналата година, като присадохъ около 4000 рѣзници: Прѣслава, Памидъ и Гжмза върху Monticola, за която цѣль вземахъ калеми съ набѣбнали пжпки и се получиха едвამъ 10—12% годни лози, когато *при еднакви условия* присадени други 3000 прѣчки съ Памидъ върху Монтикола, но съ калеми, които се събраха на пролѣтъ при рѣзидбата, като се взеха само долнитъ стави заровени въ земята, се получиха 28% годни лози. Затова мисля, че най-добъръ процентъ на прихвацине даватъ пролѣтнитъ калеми и затова трѣбва винаги да се прѣдпочитатъ, а само по необходимостъ да се прибѣгва къмъ есенитъ.

2. Втората грѣшка е, дѣто *присаждането се прави отъ противната страна на пжката на калема, а не отъ къмъ пжката*. Таковато присаждане, ако и да е по-лесно за работницитъ, защото калема се държи по-добрѣ, е *погрѣшно* и то по слѣдующитъ причини: Резервентъ вещества, отъ които се образува калуса и спойката на присаденото мѣсто, се намиратъ най-много около пжкитъ. Съ сабуждането на пжкитъ тѣ почватъ да се движатъ отгорѣ на долу по ликовитъ части и затова калуса се забѣлѣзва най-напрѣдъ на врѣхчето на отрѣза у калема. При присаждането отъ противната страна на пжката, пжтя, който има да минаватъ тѣзи материи е голѣмъ и затова калозирането закѣснѣва до 7—8 дена, като отива и отдолу нагорѣ та до дѣто стигнатъ до горѣ *врѣхчето ни отрѣза у подложката засѣхва*. Когато такова нѣщо не става при присаждането острана на пжката, защото калозирането започва по-рано на 4—6 день, пж-

тя е много по-късѣ, па и срастването започва отъ връхчето на подложката. Това нѣщо имаше случай да наблюдавамъ по-миналата година и дойдохъ до заключението, че 60—70 на сто отъ злѣ присаденитѣ лози се дължи само на това обстоятелство. Сѣщо и при присаденитѣ лози отъ къмъ пжпката има случай на лошо срастване и засѣхване връхчето на калема, но тукъ причината е надхвърлянето на отрѣзитѣ.

3. Третата грѣшка е *държането на присадениитѣ прѣчки до деня на вкореняването имъ въ тъмнѣ стая и бързото имъ вкореняване безъ втвърдяване на калуса*. Нека се знае, че тъмнината е нужна само 7—8 дена до дѣто калузиратъ прѣчкитѣ, но послѣ тя вече е вредна, когато напротивъ, свѣтлината се явява необходима, защото трѣбва да се втвърди калуса, безъ да се даде възможностъ на пжпкитѣ да се развиятъ. Безъ свѣтлина, развитието на пжпкитѣ налага бързото вкореняване, защото иначе се изчерпватъ резервнитѣ храни на прѣчката, а вкоренятъ ли се бърже и ако почвата е студена, става загниване на калуса и прѣчкитѣ пропадатъ. По тѣзи причини смѣтамъ, че покривката на присаденитѣ прѣчки въ сандѣцитѣ трѣбва да бжде: 1 см. парчета отъ дървени въглища, послѣ 2—3 см. дървенъ талашъ или ситенъ мѣхъ съ въглищенъ прахъ и най отгорѣ едъръ мѣхъ, защото въглищата изтеглятъ излишната влага и *задържатъ подкарването на калемитѣ*, талаша способствува провѣтриването, а мѣха влагата, и тогава се получаватъ най-добри резултати. При тази покривка слѣдъ калозирането на прѣчкитѣ на 8—9 день покривката се махва и се истърсятъ въглищата, слѣдъ което прѣчкитѣ се поставятъ на разсѣта свѣтлина и се държатъ така 3—6 дена *за да се раззеленятъ и затвърдятъ калуса*. Обръщамъ вниманието Ви на това обстоятелство, защото знайте всички, че при стратифицирането се получаватъ 90—95 на сто ужъ прихванати лози, пжкъ отъ укоренилището излизатъ 20—30 на сто, и то ако коренилището е пѣсѣкливо и врѣмето топло, а при тежки укоренилища и студено врѣме се получаватъ само 10—15 на сто, защото калозитѣ загниватъ. Тукъ причината е нежния калусъ и затова е нужно втвърдяването му, тъй както се прави въ Австрия. Нека оставимъ французския методъ, защото ние нѣмаме, ни топлината, ни влагата на Франция.

4. Четвъртата грѣшка е избиране лошитѣ мѣста за *укоренилище*, както е случая на много мѣста у насъ. Тукъ, като че ли се смѣта, че най-важното условие да отговаря едно мѣсто за укоренилище е водата. Мѣста, дѣто се правятъ тухли, сж сжщеврѣмено и укоренилища и едва се получаватъ 10—15 на сто сръденъ материалъ. Господа, не забравяйте, че най-важното условие за едно укоренилище е *пѣсѣкливата почва, а послѣ водата*. Нека укоренилищата

на Сухиндолъ и Ловечъ Ви бждатъ за примѣръ. Азъ ще Ви кажа само това, че по-миналата година присадахъ 40000 прѣчки, които укоренихъ въ лозето на Плѣв. у-ще на Т₂, въ *глинесто-пѣсѣклива, суха, лоша почва* и ги полѣхъ само на 4 юлий съ конско буре и въпрѣки градушката на 28 августъ пакъ се получиха 8600 годни лози = 21.5 на сто, а процента на Chassla x Berlandieri 41, отъ която бѣхъ присадила 3000 прѣчки съ 42 сорта отъ Евксиноградъ бѣше 47—57 на сто. Този голѣмъ процентъ немога да сп обясна друго яче, освѣнъ съ издържливостъта на 41 В. на сухитѣ почви. Какво е лошото влияние на тежкитѣ и влажни почви, може да се види отъ това: поставихъ на укореняване въ старото укоренилище на лозовия разсадникъ 2600 прѣчки Mourv. x Rup. 1202 и се получиха само 600, отъ 14000 Monticola се получиха само 4000, а отъ 9750 Chassla x Berland. 41 В. — едва 7800 лози; но лошо укоренени и посадени за маточникъ $\frac{2}{3}$ пропаднаха. За забѣлѣзване бѣше сжщо, че тогава всички лози бѣха плѣсенявали.

5. Петата грѣшка е *поливането*, което се прави на прѣчкитѣ веднага слѣдъ укореняването имъ и послѣ *изобилнитѣ поливки прѣзъ лѣтото*, когато има и не нужда. Тукъ нека не се забравя, че *лозата не е върба* и че водата е полезна само до толкова, че провѣтрява почвата. Много се грѣши, като *чрѣзъ поливки и росни корени* пепиниериститѣ искатъ да искаратъ силенъ прирастъ, а забравятъ спойката и коренитѣ, което е и цѣльта на укореняването.

Съ това свършвамъ за зрѣлото присаждане, а сега ще минемъ на зеленото.

Зеленото присаждане.

То води началото си отъ Унгария и е било описано за пръвъ пжтъ още въ 1830 год. енолога Schwans, като тогава се е присаждало въ *разцѣпъ*, но по послѣ е подобро отъ Herman Goete въ *копулация*. Значението му е само за по южнитѣ страни, тъй като, въ сѣвернитѣ подложкитѣ му незрѣватъ. У насъ зеленото присаждане въ разцѣпъ и копулация се срѣща още при старото ни лозарство за присаждане на хасмитѣ, но слѣдъ филоксерата то взема голѣмо разпространение въ Видинско и Ломско. Днесъ за днесъ читѣ на повечето селяни сж обѣрнати къмъ зеленото присаждане, защото то изглежда да е *най-лесно и приемливо* за тѣхъ, а освѣнъ това дава *отлична спойка и голѣмъ процентъ на прихващане*. За това свидѣтелствуватъ: засаденитѣ въ Сѣверна Бѣлгария голѣми пространства диви лозя съ цѣль да бждатъ присадени; масовото зелено при-

саждане, което се прави отъ нѣколко години у насъ и наплива на слушатели въ курсоветъ по зелено присаждане прѣвъ послѣднитѣ двѣ години въ Плѣвенското Лозареко училище. На селянитѣ е изгодно и лесно да си основатъ диво лозе и го обработватъ до третата година, а слѣдъ това си го присаждатъ или заплатятъ до имъ го присадятъ и послѣ го потопатъ. Тукъ нѣма толкова грижи и разноски, както при зрѣлото присаждане и затова интереса и тичането на него сж голѣми. А, ако се запитаме, какви сж резултатитѣ отъ това присаждане, отговора ще бжде печаленъ! Печаленъ казвамъ, защото отъ двѣ години насамъ имахъ случай да видя какъ стотини лозари си хабятъ труда и срѣдствата напраздно, като се мжчатъ чрѣзъ зеленото присаждане да си направятъ лозе, но вмѣсто лозе, виждатъ една шарена картина прѣдъ себе си отъ: дивачки, зеленици, потопени лози, изсъхнали главини и праздно мѣсто!...

Направете анкета на Плѣвения районъ, който минава за лозарски центръ у насъ и потърсете, що е присадено на зелено отъ двѣ години насамъ или, ако обичате, и отъ по-рано, и що има днесъ за днесъ на лице и ще останите поразени. Стари и нови лозари присаждатъ по 2—3 години наредъ едно и сжшо лозе и най-послѣ дохаждатъ до крайната мѣрка, да го изкоренатъ започнатъ посаждането му наново. А защо това така? Защото зеленото присаждане е единъ *примамливъ и економиченъ* начинъ, който въ добри години и извѣстни условия е отличенъ, защото дава отлично споенъ материалъ и чрѣзъ него може да си направите лозе, което да ви дойде съвършено на ниска цѣна, дори и безъ разноски, тѣй като, всички разноски по направата му ще се заплатятъ съ полученитѣ въ повече зеленици; когато при лоши години, каквито бѣха 1910 и 1911 год. или въ случай, когато се присаждатъ много млади и слаби двѣ годишни дивачки, както това се практикува навѣкъждѣ, тогава се получава *присаденъ боклукъ*.

Още съ въвеждането на зеленото присаждане у насъ, като срѣдство за възобновление на лозята ни, се водѣха прѣвния и имаше недоразумѣния по начинитѣ за извършването му. Едни, схващайки въпроса отъ практическа гледна точка, искаха да се отстраняватъ листата на дивачката при присаждането ѝ, като съ това се постигаше голѣмъ процентъ на прихващане (80—90 на сто), когато други, схващайки въпроса отъ теоритическа и физиологическа гледна точка, оставаха листата за да се не нарушава вегетацията на лозата и гарантира озрѣването на подложката у присадницитѣ. Първия начинъ, ако и съ голѣмъ недостатъкъ — *недоузрѣване на зеленицитѣ* — по причина че, дава отличенъ процентъ на прихващане, намѣри масово разпространение у насъ и днесъ за днесъ виждаме да се работи само съ него.

Въ Плѣвешъ и околията му, зеленото присаждане става, като на филизитѣ, които ще трѣбва да се присаждатъ, се пчистватъ съ ножче всички листе и пжпки и присаждатъ. Присаждането става на процентъ, като за 1000 присадени, прихванати и развързано прѣддени зеленици се плаща по 25—30 лв., а за всичко това е нужна 3—4 дневна работа. Както се вижда, едно лесно и ефтиноприсаждане, но каква полза отъ този присаденъ боклукъ? ... Боклукъ, казвамъ, защото ако провѣрите зеленицитѣ, ще видите, че при нормални години 60—80% сж негодни, тъй като и на прихванатитѣ сж отлична спойка и добъръ приръстъ зеленици, *дивачкитѣ подъ присаденното мѣсто оставатъ зелени*, затова при силно натисване на дивачката подъ присаденното мѣсто тя се вдава, а при надлъженъ отрѣзъ се прѣдставлява отъ тънакъ слой дървесина и кора и голѣма сърцевина. Оставени такива зеленици да зимуватъ, било на главината, потопени или отрѣзани и посадени на ново лозе, пропадатъ, защото подложкитѣ имъ измръзватъ, ако и калемитѣ да имъ оставатъ напълно здрави. Опити въ това направление имавъ случай да наблюдавамъ прѣвъ послѣднитѣ двѣ години и отъ присадени около 1500—2000 зеленици се полчиха само 60—80 ужъ годни лози, но поставени на укореняване и тѣ изкараха съвсѣмъ слабо.

Споредъ мене причината на злото при зеленото присаждане се крие въ слѣдующитѣ двѣ нѣща:

1. *Остранението на листата и пжкитѣ* на дивачката при приготвянето ѝ за зелено присаждане, което се прави съ цѣлъ да нѣма на кждѣ да отиде сока отъ коренитѣ на лозата и като така *подѣржа калема да не увѣхне*, до гдѣто станѣ прихващането, която пѣкъ операция, има тази вредна страна, че, като лишава зеленицитѣ за винаги отъ листата имъ, нарушава, общо, вегитацията на лозата, и частно, развитието на подложкитѣ на зеленицитѣ, които оставатъ да чакатъ храна отъ калема, а понеже тя е недостатъчна, *оставатъ зелени*. Оставатъ ли се пѣкъ листата, тогава въ зависимостъ отъ врѣмето се получава много слабъ процентъ на прихващане, защото листата изпаряватъ сока и калемитѣ завѣхватъ.

2. Лошата практика да се присаждатъ младшитѣ диви лозя, били тѣ посадени отъ рѣзници или укоренени дивачки, *още втората година*, защото дивачкитѣ сж още слаби и недостатъчно укоренени, та и зеленицитѣ оставатъ слаби и недоувърли.

Че тѣзи сж двѣтъ главни причини, за неуспѣха съ зеленото присаждане, нѣма никакво съмнѣние, като се има прѣдъ видъ, че присадени хасми, стари главини или маточниши, както е случая на много мѣста у насъ, даватъ отличенъ маточнатѣ. *Ето защо съ зеленото присаждане не трѣбва да се бѣ, а да се чака най-малко до третата година.*

По причина на всичко горѣказано, още прѣди двѣ години бѣхъ заставенъ да се запитамъ: какво трѣбва да се направи за отстраненето на това зло и за да намера отговора, започнахъ опити съ зеленото присаждане. Тогава случайно прочетохъ въ сп. Allgemeine Wein-Zeitung една статия за единъ новъ начинъ на зелено присаждане въ Унгария, който се състоеше въ това, че на всѣка главина дивачка се оставяха още отъ есенъта по 4—5 прѣчки по 40—60 см., които прѣзъ м. май идущата година се присаждаха съ зелени калеми. Миналата година поискахъ да изпитамъ този начинъ, но на практика се указа, че е несъвършенъ, защото трѣбваше да се присади миналогодишна прѣчка съ зеленъ филизъ, което имаше извѣстни неудобства по отношение дебелината на подложката и калема, кората на подложката и завръзката, срастването на калема съ подпорката и най-после вкореняването на така полученитѣ 2 годишни присадници. Тогазъ случайно се натъкнахъ на едно *подобрене* на горния начинъ, което най-горещо Ви прѣпорѣчамъ да го изпитате на практика. То се състои въ слѣдующето:

Новосаденитѣ диви лозя, посадени съ вкоренени прѣчки, да се оставатъ на свободно развитие пълни двѣ години, а посаденитѣ лозя съ рѣзници—3 години и чакъ тогава да се присаждатъ. Прѣзъ есенъта или по-добрѣ пролѣтъта на третата година, да стане порѣзването имъ, като на всѣка главичка се оставятъ по 4—6 отъ най-добритѣ прѣчки на дължина 40—50 см. Къмъ края на м. мартъ или началото на априлъ да се почистатъ всички пжпки на тѣй оставенитѣ прѣчки, като се изрежатъ съ остро ножче, както това става при приготвянето на рѣзницитѣ за зрѣло присаждане, като се *остави само най-горнята пжпка* и слѣдъ това цѣлата главина съ оставенитѣ прѣчки се загриба чакъ до оставенитѣ пжпки. Тѣй оставенитѣ прѣчки започватъ да се вкореняватъ въ почвата, а отъ оставената пжпка изкарва единъ силенъ филизъ, които прѣзъ м. май (5—10) се присажда на зелено въ самата си основа или 4—5 см. по-горѣ. Присаждането, отвързването и гледането на присаденитѣ прѣчки си остава сжщото, както при обикновения начинъ на зеленото присаждане, като само при копанъта на лозето заровенитѣ главинки се не отгрибатъ. Прѣзъ есенъта главинитѣ се отгрибатъ и на всѣка главина се оставя по една присадена и вкоренена зеленица, която заедно съ старата главина се потопа, а останалитѣ присадени и вкоренени прѣчки се изрѣзватъ въ самата си основа и взематъ за посаждане на ново лозе или за продажба.

Както се вижда, разликата при този начинъ на зелено присаждане и обикновеното присаждане е само въ това, че се *оставятъ на главинитѣ миналогодишнитѣ прѣчки*, които на пролѣтъ се загрибатъ да се вкоренятъ и слѣдъ това се

присаждатъ прѣзъ май филизитъ имъ. Ако и нагледъ разликата е малка, но ползата отъ това присаждане е голѣма и се състои въ слѣдующето:

1. Съ присаждането на третата година се дава възможностъ на дивачкитѣ да се развиятъ добръ и е възможно да се оставятъ на всѣка главинка по 5—6 прѣчки за присаждане;

2. Присаденитѣ прѣчки сж миналогодишни и като така напълно зрѣли, а ако има зелени, то тѣ пропадатъ прѣзъ зимата прѣди да бждатъ присаждани;

3. Присаждането е пакъ зелено и се получава отличенъ процентъ на прихващане; зеленицитѣ ставатъ силни, защото и самата подложка се вкорѣнява и при самото присаждане работата отива по бърже, защото нѣма да се чистатъ подложкитѣ, както при обикновенното зелено присаждане, а просто се отрѣзва филиза и присажда;

4. Присаденитѣ прѣчки се вкореняватъ още сжщата година и съ това изгубената година съ присаждането, се наново печели, и

5. Въ случай на градушка прѣзъ лѣтото, прѣчкитѣ се запазватъ, защото сж заровени въ земята.

Това, като Ви съобщавамъ, моля, г-дата нека направятъ опитъ още тази пролѣтъ съ този подобрѣнъ начинъ на зелено и сами ще се убѣдятъ въ стойноста му. Колкото за опитъ може да си послужатъ на първо врѣме съ случайнитѣ дивачки изъ плоднитѣ лозя или пъкъ съ неорѣзанитѣ още главини отъ американски маточници.

За неизлишно смѣтамъ да упомѣна, че чрѣзъ този начинъ се дава възможностъ на лозаритѣ лесно и успѣшно да си попълнятъ старитѣ лозя, като празнитѣ мѣста въ такива лозя ще трѣбва да се посадятъ съ дивачки и на третата или четвърта година присадятъ. Сжщеврѣменно добавямъ, че този начинъ на присаждане е единъ сигуренъ въ рждѣтъ на дребнитѣ лозари, който *трѣбва да измѣсти обикновения начинъ за зелено присаждане*. Съ този начинъ на присаждане, дребнитѣ лозари ще могатъ *сигурно* да си направятъ ново лозе, а сжщеврѣменно и *най-ефтино*, защото по-голѣмата частъ отъ направенитѣ разноски по основаването на едно такова лозе ще се заплатятъ съ полученитѣ въ повече укорѣнени зеленици, но, прѣди всичко, е нужно тъй да се провѣри.

Като свършвамъ и благодаря на господата за вниманието съ което ме изслушаха, ако ми бжде позволено да кажа като заключение на реферата си и слѣдующитѣ думи:

Пепиниеристи, искайте забраненето на вноса на Американскитѣ лози, за да прѣмахнитѣ веднажъ за винаги злото при зрѣлото присаждане. Бързайте съ саденето на маточници и присаждането на зрѣло, защото само зрѣлото присаждане е *приходно и икономично* за Васъ. Направете опити и съ

подобреното зелено присаждане, защото е нужно и на нашия селянинъ да се даде сигурно средство за борба съ филксерата и недѣйте се боя отъ конкуренцията на селянитѣ — лозари, защото възобновлението на лозята ни върви много бавно, а освенъ това, Вие сте не само пипенеристи, но и лозари, та и главната Ви цѣль не трѣбва да бжде интереса на пепиниерството, а засилване на новото ни лозарство.

Д. Дюлгеровъ.

Х Р О Н И К А

Въ извънр. съборъ, на былг. пеп. състояще се на 5, 6 и 7 февр. 1912 г. въ ст. София се избраха за управ. съвѣтъ на дружеството на Българскитѣ пепиниеристи — прѣдседателъ: Г. К. Червенковъ — Плѣвенъ, подпрѣдседателъ: Ангелъ Бунарджиевъ — Стара-Загора, секр. дѣловодителъ: Аспарухъ Т. Цвѣтковъ — Плѣвенъ, съвѣтници: А. Влаевъ — Сухиндолъ, Алекси Серафимовъ — Ловечъ, Шерю Кузмовъ — Стани-Мака и редакторъ-касиеръ: Н. Цв. Дековъ отъ Плѣвенъ.

По забраняване вноса на гладки лози отъ странство, Г-нъ Стомболиевъ, въ своето „модерно землѣдѣлие“ си позволилъ да пише че забраняването на вноса на гладки лози се искало въ събора отъ лица пепиниеристи, които иматъ по десетки и стотици декари майки „Накопецъ“ иска да му бжде позволено, да изтъкне една грѣшка, въ изложението къмъ резолюцията до народ. прѣдстав., направена волно или неволно — „Тукъ е мѣстото да заявимъ, че горното рѣшение, да се забрани вноса още тая година, се взема отъ пепиниеристи, които нѣматъ до сега маточици“ . . . и пр.

Въ отговоръ на това му съобщаваме, че ако не прави обида, прави

недомислие, ако гласувалитѣ за забраняването на вноса имаха по десетки и стотици декари съ майки, то такъв въпросъ нѣмаше да съществува, защото нѣмаше да се внесе нито прѣчка.

Г-нъ Стамболиевъ може да ни говори за цвѣтя колкото ще и ния да викаме върно е, обаче, когато ни говори за лози, нѣма да се съгласимъ съ него, **защото още надали е получавайтъ клечки на границата.**

Курсове на Плѣвенската Земледѣлческа катедра Отъ 3 февруари 1912 год. Плѣвенската Земледѣлческа Катедра въ съставъ: Г-нъ Кр. Савовъ, Г-нъ Сливковъ, и Г-нъ В. Добревъ, започнаха да държатъ своитѣ лекции. Посѣтени села: Вълчи Трънъ, Долни Дѣбникъ, Петерница, Комарево (не посѣтено, понежи има епидемия) и Махалата. Поради добръ подборения материялъ, съобразно нуждитѣ на врѣмето, лекциитѣ се слушатъ съ голѣмъ интересъ при извънредно много посѣтители.

Лозарско събрание въ Плѣвенъ. На 26 февруари, лозаритѣ въ Плѣвенъ имаха събрание, въ което Г-нъ Овчаровъ на кѣсо изтъкна нуждата отъ здружаване. Обърна вни-

мание на всички, че при новото лозарство много работи, които искатъ повече разбиране, се извършватъ слѣпешката. Че при едно сдружаване съ дѣятелно настоятелство, тия грѣшки оврѣме ще бждатъ пояснявани и избѣгвани. Прѣизбра се ново настоятелство, на което се възложи ржководната работа.

Клюкарства между пепиниеристи. Въ редакцията сж постъпили писма, сжщо и устни донесения за не коректнитѣ и унизителни отношения между пепиниеристи. Гисмата нѣма да печатимъ и да посочваме на имена, но да се подаватъ заявления, прѣдъ официалнитѣ власти въ които да се чернятъ едни други, да се развалятъ чрѣзъ клюки направени продажби за по-голъми лични изгоди, е крайно осждително. Прѣпоржчаме имъ малко повече искреностъ въ борбата за сжществуване, повече коректностъ и доблѣстъ. Нека такива се въздържатъ за да не става нужда да се печататъ имена.

Курсъ при пепиниерата на Георги К. Червенковъ. Отъ 12 т. м. Плѣвенската Землед. катедра отваря курсъ по облагородяването, стратификация, укореняване и резидба на лозя при пепиниерата на Г. К. Червенковъ.

Отъ 17 февруари 1912 год. до 7 мартъ с. г. При Плѣвенското лозарско училище се държа курсъ по лозарство и овошарство. Курсиантитѣ сж останали твърдѣ доволни отъ свойтѣ лектори и добититѣ познания.

Управителния съвѣтъ на Дружеството на Българскитѣ пепиниеристи проучва въпроса да уреди за членоветѣ си една екскурзия въ България и друга вънъ отъ България съ намалена такса и ще моли за помощъ отъ министерството.

Не слѣдъ дълго ще се събере въ София да рѣши тоя въпросъ, *слѣдъ което ще разгласи своето рѣшение на членоветѣ си.* Затова тѣзи пепиниеристи, които желаятъ да се възползуватъ отъ тия екскурзии, нека побързатъ и се запишатъ за членове, защото по-късно не ще се допустнатъ.

Питае Министерството — кога ще изплати прѣмнитѣ отпущнати за майки за прѣзъ 1911 год. Смѣта ли то, че се постига цѣльта съ тѣхъ, щомъ се не изплащатъ на врѣме?

Нашия сътрудникъ Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ — ржководителъ на опитното лозе-поле при Плѣв. Лозарска Опитна станция е прѣмѣстенъ за лозаръ-техникъ при Старо-Загорската Земледѣлска катедра.

Като съжеляваме, че близкото до насъ лозе-поле и въобще лозарската станция се лиши отъ единъ младъ и енергиченъ лозаръ-специалистъ, — пожелаваме му пълненъ успѣхъ въ Стара-Загора, кждѣто сж новоначиначающи лозари и кждѣто се има още по-голъма нужда отъ такива хора като него.

Скандалъ въ лозето — опитно поле — при Плѣвенската опитна лозарска станция. Прѣди 3 години Плѣвенската лозарска опитна станция основа въ Плѣвень 70 дек. лозе — опитно поле — за изучаване афиницията на нашитѣ сортове-грозда съ американски подложки, за която цѣль риголва цѣлото мѣсто и успѣ да засади само 10-на декара съ лози.

По чия вина незнаемъ, но интересно е, че това лозе — опитно поле — е оставено да се вземе обратно отъ първитѣ ступани на мѣстата. Така напр. Ангелъ Илиевъ отъ Плѣвень, заявява че е въведенъ въ владение по силата на сждебно рѣшение, по

неже не му било заплатено до сега, макаръ и риголвано вече съ държавни сръдства и даже 4 дек. засадено съ лози, като съ радостъ заявява, че самия сегашенъ началникъ на плѣв. лоз. опитна станция казалъ, че билъ противъ това лозе (опитно поле) като ненуждно

“До колкото знаемъ Министерството, е за подържането и подобрънieto на това поле, като му назначи даже и [ръководителъ специалистъ съ висше образование.

Слѣдъ като държавата похарчи стотина хиляди левове по това поле, за риголване, за копане на кладенецъ, подържане на специално укоренилище и пр. може ли да се намѣри чиновникъ, който да отрича значението на такова поле, което е необходимо и то не само едно а много такива въ разнитъ крайща на България.

Като съобщаваме това, молимъ г-на Министра на Землед. и Държавнитъ имоти да спрѣ това възвръщане, ако е възможно, на имотитъ отъ това поле и накаже виновника на тоя скандалъ.

Сжщо, молимъ, началника на опитната лозарска станция като най-освѣдоменъ върху горното, да ни отговори — по чия вина или инициатива става това и *вѣрно ли е, че е казалъ това и въобще счита ли такива полета за излишни*, слѣдъ което ще се повърнемъ да поговоримъ по-обширно върху това необходимо за лозарството ни лозе-поле.

Лозарската политика на министръ Христовъ. Въ послѣдния брой на сп. „Лоза“ Цв. Пеневъ упрѣлъ на лоз. разникъ въ гр. Ломъ като критикува законопроекта за измѣнение закона за лозарството грубо и не заслужено се нахвърля върху

пепиниериститъ и организацията имъ като заключава — м-ръ Христовъ съ този си законопроектъ цѣли да съсипе лозаритъ и облагодѣтелствува само пепиниеристигъ, и едва ли не искава и самия м-ръ пепиниеристъ. За Пеневъ ще бѣде по-добъръ вмѣсто да стане водачъ на лозарската революция, която болната му фантазия прѣдрича, да напустне държ. работа и дойде съ насъ, защото вече министритъ на България сж пепиниеристи.

Дължимъ да заявимъ г. Пеневу, че пепиниерската организация не е резултатъ на лозарския съборъ на м-ръ Христовъ, а е резултатъ на сжититъ тия стеснителни мѣрки на законопроекта и редъ причини, които спъватъ развитието на пепиниерството и лозарството, противъ които и той самъ въстава и, че хората които сж на чело на тая организация не сж даже канени на въпросния съборъ. Ако желае да научи кой създаде и за какво Д-то на Бълг. пепиниеристи, нека прочете 4 и 5 кн. на сп. „Пепиниеристъ“.

Относително законопроекта, ний си казахме думата, и благодаримъ Пеневу за гд-то допълва исканията ни. Но жалко е единъ държавецъ служителъ съ прѣтенции — че познава напълно пепиниерството и лозарството и че ратува за тѣхното подобръние у насъ, въ желанието си да се нахвърли върху извѣстни управляющи, всѣва вражда помежду лозарии и пепиниеристи, и обижда организации като нашата, която е написала на знамето си, прѣди всичко: „Повдигане и възобновяване на българското лозарство“ съ вѣрата че тая организация ще намѣри подкрепа за реализиране на своя идеалъ не само у лозаритъ и пепиниериститъ, а и у българскитъ учени лозаричиновици.

Нека Пеневу не е чудно защо у насъ се мѣнятъ непроучено и бърже законитѣ, до като има въ държавната машина хора като него, които безъ да познаватъ и проучатъ извѣстно дѣло драшатъ и въ озлоблението си не подбиратъ срѣдствата, и които утрѣ може би ще заематъ мѣстото на сегашнитѣ и съ единъ замахъ да сринатъ всичко създадено, па макаръ и да има нѣщо добро.

Ние знаемъ, че задъ гърба на г. Цв. Пеневъ стоятъ противницитѣ на нашата организация, които бѣха вжтрѣ, но които нѣмаха куража да дадатъ отчетъ на събора за дѣлата и намѣренията си въ тая организация. Понеже списан. „Лоза“ получихме късно и списанието ни бѣше наредено, то нѣмахме сега възможность, но запазваме си правото да отговоримъ до пѣти и Пеневу, и на тия, които се криятъ задъ него.

Нарѣдби и съобщения на дружеството.

Дружеството на Българскитѣ пепиниеристи се обръща съ официално писмо къмъ посоченитѣ по-долу лица.

Почитаеми господине,

Дружеството на Българскитѣ пепиниеристи, водимо отъ желанието си шото сп. „Пепиниеристъ“ да бжде изразъ на всички нужди по лозарството, като се взира въ неволно направенитѣ до сега грѣшки и отъ извлѣчената поука да създаде ясенъ и смѣлъ погледъ къмъ бждащото възобновяване на лозята, Ви кани да го улесните въ трудната задача, като приемете да бждете постоянненъ сътрудникъ въ списанието.

Опрѣдѣлено е сега за хонораръ 34 лева на кола — оригиналъ и 16 лева за прѣводъ. Ако приемете да бждите сътрудникъ, молимъ явете въ най късо врѣме за да можемъ Ви отпечати името на корицитѣ въ списъка на постояннитѣ сътрудници.

Като се лѣскаемъ да вѣрваме, че неше ни откажете помощта си, съ което ще улесните не само др-вото, но и единъ отъ важнитѣ поминѣци въ страната ни — лозарството и пепиниерството, оставяме съ почитъ:

Прѣдседателъ: Г. К. Червенковъ.

Секретаръ-дѣловодителъ: А Цвѣтковъ.

Редакторъ-касиеръ: Н. Цв. Дековъ.

Горното писмо изпратихме на слѣднитѣ лица — специалисти лозари, които познаваме. 1) Д. Дюлгеровъ — с. Садово. 2) Д. Бѣчваровъ — Свищовъ. 3) П. Сираковъ — Пловдивъ. 4) Кр. Тополски — Пльвенъ. 5) Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ — Стара-Загора. 6) В. п. Христовъ — Ловечъ. 7) В. Мариновъ — Разградъ. 8) Ж. Драгевъ — Стара Загора. 9) Янко Бостанджиевъ — с. Кнежа. 10) Хр. Георгиевъ — София. 11) И. Валачевъ — Орхание. 12) Д. Овчаровъ — Пльвенъ. 13) Ганю Дачевъ — Търново. 14) Хр. Кантарджиевъ — Пловдивъ. 15) Ив. Добревъ — Княжево. 16) Др. Драгановъ — с. Кертень. 17) Емфеджиевъ — Видинъ. 18) Станчевъ. — Търн. катедра. 19) Хранковъ — Евксиноградъ. 20) Христовъ учит. Хаск. училище. 21) Кумчевъ, разсадника Ст.-Мака. 22) Др. Нешевъ, директ. училището — Шуменъ. 23) Цв. Пеневъ — разсадника Ломъ. 24) Вл. Доневъ — Гурково.

До свързването на книжката се отзоваха съ удовольствие че при-
ематъ: Д. Овчаровъ, учитель-лозаръ, при Плѣвенското лозарско-овощар-
ско училище, Д. Бъчваровъ, управитель на държ. лозовъ разсадникъ
край Свищовъ, Д. Дюлгеровъ, учитель-лозаръ, въ земл. училище край
Садово, Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ, Специалистъ-агрономъ, при Старо-Загорската
катедра и Ив. Добревъ, специалистъ-лозаръ.

Ония, отъ които не сме получили още отговоръ, слѣдъ като ни
отговорятъ, ще имъ отпечатимъ имената въ слѣдующата книжка. Мо-
лимъ, тия, къмъ които не сме се обърнали, понеже незнаехме адреситъ
на всички, сжщо да ни съобщатъ желаятъ ли, или не, да сътрудничатъ.

**Редакцията има нужда за слѣдующитѣ книжки отъ слѣдни-
тъ свѣдѣния:** 1) Пазаря на лозитѣ — гладки и облагородени. 2) Отъ
кога се е почнало облагородяването. 3) Кога и какъ се извършва резид-
бата на лозята и др. свѣдѣния, каквито биха намѣрили за нужно.

Умоляватъ се, кореспондентитѣ да ни дадѣтъ тия свѣдения.

Редакцията се обръща съ покана къмъ посоченитѣ по-долу
лица за свои кореспонденти. Ако нѣкой не желае да бжде таквъ,
умолява се, да ни съобщи, за да го не считаме за кореспондентъ.

- 1) Фердинандъ — Иванъ Цѣковъ.
- 2) Берковица — Михалъ Клисурски.
- 3) Сливенъ — Г. Ив. Сарживановъ и Ст. Поповъ.
- 4) Орѣхово — Бояджиевъ и Комаровъ.
- 5) Карлово — Ив. Г. Арменовъ.
- 6) Ямболъ — Петко Ив. Лозаровъ.
- 7) Варна — Коста Панайотовъ.
- 8) Попово, с. Ковачевецъ — Ангелъ х. Трифоновъ.
- 9) Бѣла — Бр. Крушкови.
- 10) с. Двѣ Могили, Бѣленско — Юрданъ Радевъ.
- 11) с. Острица, Бѣленско — Иванъ Пенчевъ.
- 12) Враца — Петръ Пиронковъ и Константиновъ.
- 13) Троянъ — Пенчо Минковски.
- 14) Провадия, с. Анъ-Къююнь — Андрея Цвѣтковъ.
- 15) Чирпанъ — Добри Манджаковъ и Ив. Владевъ.
- 16) Стани-Мака — Щери Кузмовъ и Д. П. Драголевъ.
- 17) Тутраканъ — Владимиръ Калиновъ.
- 18) Дупница — Вл. Близнаковъ.
- 19) Шуменъ — Ст. Господиновъ.
- 20) Ески Джумая — Ив. С. Димовъ.
- 21) Русе — П. Захариевъ.
- 22) Стара-Загора — Ан. Бонарджиевъ.
- 23) Плѣвенско, с. Петерница — Захари Илиевъ.
- 24) Прѣславъ, с. Златаръ — свещеникъ Ив. Василевъ.
- 25) Силистра — В. П. Неновъ и П. Антоновъ.
- 26) Бѣлослатинско, с. Еница — Г. Симеоновъ.
- 27) Търновско, с. Мердано — М. Дончевъ.
- 28) „ с. Сергювецъ — А. Миновски.
- 29) Айтось — К. Гюлеметовъ.

- 30) Свищовско, с. Божурлукъ — Христо Гавраиловъ.
- 31) „ с. Драгомирово — Д. Николовъ.
- 32) Свищовъ — Н. В. Тодоровъ.
- 33) Горна-Орѣховица — Ст. х. Недевъ.
- 34) Ловечъ — Ал. Серафимовъ и М. Тошковъ.
- 35) Видинско, с. Видболъ — Д. Ангеловъ.
- 36) Ломъ — Г. Николовъ.
- 37) Кюстендилъ — Тодоръ Кавакийски.
- 38) Русенско, с. Черна Вода — Хр. Стамболиевъ.
- 39) Лѣсковецъ — Георги Толевъ.
- 40) Ловченско, с. Горно Павликени — Бочо Хинковъ.
- 41) Видинъ — Тома Н. Ангеловъ.
- 42) Сухиндолъ — П. Попкрѣстелъ и А. Влаевъ.

Въ райони, където не сме посочили кореспонденти, нека лицата които биха желали да бждатъ такива ни съобщиятъ писмено за да имъ отпечатаме имената въ слѣдущата книжка.

Обръщаме се съ молба къмъ нашитѣ кореспонденти, веднага да ни дадатъ свѣдѣния:

- 1) Има ли лозя въ района имъ върху сортоветъ — Мурведъръ Рупестрисъ 1202, Шасла берландиери 41 в, Рипария х. Берландиери 420 а.
- 2) Ако има такива, колко годишни сж,
- 3) На какви почви сж поставени,
- 4) Какъ отиватъ,
- 5) Какъ раждатъ и
- 6) Какъ се присаждаатъ.

Тия свѣдѣния ни иска Г-нъ Д. Дюлгеровъ, учителъ лозаръ край Садово. Полученитѣ свѣдѣния веднага ще прѣпратимъ Дюлгерову.

Протоколъ

Днесъ на 5 февр. 1912 г., прѣдъ обѣдъ въ салона на Б. З. Б. въ София се откри първия извънреденъ съборъ на Бълг. пепиниеристи, съ привѣтственна рѣчь отъ прѣдставителя на г-на Министра на Земледѣлието и Държ. имоти г-нъ Н. Бѣчваровъ, слѣдъ което събора избра бюро за ръководене на засѣданията въ съставъ:

Прѣдседателъ: Георги В. Шиваровъ. Подпрѣдседатели: Кр. Попкрѣстевъ, Димитръ Матѣевъ. Секретари: Ангелъ Бунарджиевъ, Колю Стефановъ, Стефанъ Даскаловъ и Александръ Бакевъ.

По прѣдложение на бюрото се избра комисиия по провѣрката на документитъ (за право на участие при гласуването) на присъствуващитѣ пепиниеристи въ съставъ: А. Влаевъ, Н. Стойчевъ и Н. Колевъ.

Комисиия за изработване проекто-устава: Г. Божиловъ, Т. Байчевъ и Ал. Серафимовъ, съвмѣстно съ настоятелството.

Събора въсприе касира на старото настоятелство да даде своя отчетъ прѣдъ събора, обаче участие въ освобождение отъ отговорностъ настоятелството, да иматъ право само редовнитѣ членове на дружеството.

По предложението на Председателя се рѣши да се четатъ рефератитѣ. Най напредъ се чете реферата на господинъ Д. Дюлгеровъ — „прѣимущества на зрѣлото прѣдъ зеленото облагородяване“.

Реферата бѣ завършенъ всрѣдъ всеобщи подобрѣния.

Засѣданието се вдигна въ единъ часа послѣ обѣдъ и се отложи за подиръ обѣдъ въ 3 часа.

ЗАСѢДАНІЕ ВТОРО.

Откри се въ 3 часа послѣ обѣдъ подъ Председателството на Кр. Попкрѣстевъ.

Попкрѣстевъ: подчерта, че зрѣлото облагородяване трѣбва да господствува при възобновяването на лозята, като истѣкна редъ недостатѣци на зеленото облагородяване, отъ които най-голѣмъ недостатѣкъ е незрѣването на подложката.

Червенковъ: потвърждава, че зеленото облагородяване е съ много голѣми недостатѣци, и че много други тѣхнически работи говорятъ противъ зеленото облагородяване. За това моли официалната власт да направи анкета за да констатира причинитѣ за не виреніето на лозята (облагороденитѣ на зелено) и се произнесе положително.

Матевъ: Запитва референчика Дюлгеровъ, дали е вѣрно, че не стратифициранитѣ лози иматъ прѣимущество прѣдъ стратифициранитѣ.

Дюлгеровъ и Д. Бѣчваровъ отговориха, че нѣма сжщественна разлика мѣжду стратифициранитѣ и не стратифициранитѣ лози, а искаха приѣмущество на стратифициранитѣ, като даватъ по голѣмъ процентъ на прихващаніе.

Д. Бѣчваровъ: държа рефератъ на тема „какъ може да се засили производството на гладки американски прѣчки у насъ“. Реферата бѣше изслушанъ съ особено внимание и завършенъ съ всеобщи подобрѣния. Засѣданието се закри въ 8 часа вечерята.

ЗАСѢДАНІЕ ТРЕТО.

Откри се въ 9 часа сутрѣнта подъ председателството на Г-нъ Г. Шиваровъ. На дневенъ редъ бѣ поставенъ на разискване въпроса по вноса на гладки лози отъ странство, по прѣмѣитѣ на маточницитѣ, по усигоровката на лозята, маточницитѣ и укоренилищата, по кредита за лозарството и др.

Противъ вноса на гладки лози се изказаха почти всички говоривши, като, изтъкнаха, че докато не се забрани вноса не ще има основани маточници и ще бждемъ принудени вечно да купуваме Французки недоброкачественни материали, вслѣдствие на което ще срадатъ интереситѣ на лозаритѣ и държавата.

Червенковъ, Дековъ, Цвѣтковъ и Обовъ настояватъ вноса да се забрани отъ 1 май 1912 год.

Стамболиевъ и Тодоровъ искатъ продължение на вноса, поне до 1914 год., като мотивиратъ това предложение съ обстоятелството, че лозаритѣ биле неподготвени да посрѣцнатъ забраняването вноса и това било гибелно за новото ни лозарство.

Попкрѣстевъ: иска вноса да се забрани прѣзъ 1913 год. за да се подготвятъ лозаритѣ.

Шиваровъ: наклоненъ да се забрани вноса още тази година, но се опасява да не би се попрѣчи много на новото лозарство съ тази изненада.

1) Гласува се и се прие: вноса на гладки лози да се забрани отъ 1-ви май 1912 год. веднажъ за винаги.

2) По въпроса за прѣмиране маточниците се изказаха: Попкръстевъ — да се даватъ прѣмии по 50 л. на декаръ първитъ три години и по 25 л. останалитъ 4 год., Шиваровъ — иска премиитъ да се даватъ на главина. Серафимовъ прѣдложи да се даватъ премиитъ по 60 лв. на декаръ първитъ три год., а послѣднитъ четири по 30 лв., което се гласува и прие.

3) Рѣши: да се приематъ на осигоряване противъ градобитнината маточници, укорѣнилища и лозя отъ 1 мартъ.

4) Истъкна се, че много пепиниеристи плащатъ несправѣдливо високъ данѣкъ за занятие. Рѣши: да се не облагатъ съ данѣкъ занятие производителитъ на гладѣкъ, облагороденъ и укорененъ лозовъ материалъ, даже и когато нѣматъ собствени укоринилища и маточници.

5) Рѣши: да се поиска 75 на сто кредитъ отъ стойността на лозята и маточниците.

6) Да се отпуска съ намалени цѣни колове отъ държавнитъ гори и се прѣвозватъ по най-благоприятни тарифи по желѣзницитъ.

Засѣданието се закри въ 1 часа послѣ обѣдъ.

ЗАСѢДАНИЕ ЧЕТВЪРТО.

Откри се отъ подпрѣседателя Попкръстевъ и иска щото министерството да не прави конкуренция на частнитъ пепиниеристи. Прѣдлага да се уреди прѣдложението на пѣтницитъ пепиниеристи-търговци.

Червенковъ прѣдлага да се направи мотивировка на резолюцията за прѣдъ Министра и народното прѣдставителство. Гласувано — се прие.

Избра се комисия, която да приготви мотивировката въ съставъ: Червенковъ, Дюлгеровъ, Бунарджиевъ и Обовъ. Друга комисия, която да поднесе резолюцията на събора прѣдъ Министра на Земледѣлието и Държавнитъ имоти. Станаха разисквания по устава на дружеството.

Червенковъ, Серафимовъ и Дековъ искатъ приемане на новоизработения уставъ.

Попкръстевъ: се изказа за комисия отъ 3 лица, която да изработи новъ уставъ и напечати въ сп. „Пепиниеристъ“ за изучаване най-късно единъ мѣсець прѣди втория конгресъ. Рѣши се да се работи по стария уставъ съ слѣдующето измѣнение: 1) слѣ се касиерската съ редакторската длѣжностъ; 2) Да има право управителния съвѣтъ да контролира списванието на списанието и новоизработения уставъ да се поправи отъ Попкръстевъ.

Попкръстевъ: изказа благодарностъ на пепиниериститъ за устроения конгресъ, като подчерта че пепиниериститъ сж главнитъ учители по новото лозарство, и че тѣ сж и ще сж директивата на новото лозарство.

Червенковъ: осжда неприсѣтствието на членоветъ на редакциония комитетъ.

Попкръстевъ: искажа съжеление отъ страна на цѣлия съборъ за неприскътствието на стария редакционенъ комитетъ.

Бунарджиевъ: докладва за състоянието на касата. Избра се редакторъ-касиеръ Дековъ и се гласува бюджета.

Разходъ годишно:

За редак.-касиеръ съ възнагражд. и хонораръ, годишно 1000 лв.

Хонораръ (по 24 лева на кола за оригиналенъ трудъ,

за прѣводъ 16 лева на кола.) 600 лв.

За печатъ 1000 лв.

За марки на кореспонденция 60 лв.

„ „ за експедиция 120 лв.

За канцеларски на дружеството 120 лв.

Непрѣдвидени 200 лв.

Всичко. . . 3200 лв.

Приходъ

Отъ абонаментъ на списанието 2400 лв.

Отъ реклами 320 лв.

Членски вноски 480 лв.

Всичко. . . 3200 лв.

Г-нъ Бъчваровъ и Г-нъ Дюлгеровъ, заради положенія имъ трудъ, съборътъ ги провъзгласи за почетни членове.

Избра се управит. съвѣтъ, въ стгавъ: — Прѣдсед.: Г. К. Червенковъ, Подпрѣдседателъ: — А. Бунарджиевъ., Секр.-дѣловодителъ: — А. Т. Цвѣтковъ и Съвѣтници: Щ. Кузмовъ, А. Влаевъ и А. Серафимовъ.

Слѣдъ избора на новото настоятелство, новиятъ прѣдседателъ Г. Червенковъ искажа благодарностъ за честта която му е направена съ избирането му за Прѣдседателъ.

Събора се закри въ 9 часа послѣ обѣдъ съ благодарствена рѣчь отъ подпрѣдседателя на събора Попкръстевъ.

Прѣдседателъ. Георги В. Шиваровъ. Подпрѣдседатели: Кр. Попкръстевъ и Димитръ Матѣевъ. Секретари Ангелъ Бунарджиевъ, Колю Стефановъ, Стефанъ Даскаловъ и Александръ Бакевъ.

Практически съвѣти.

Лекувайте изложенитъ на потъмняване вина. Съ 10 грама калиевъ метобисулфитъ за 100 л. вино. Обикновено въ виното се вкарва толкова сѣренъ двуокисъ (10_2), колкото е достатъченъ да спрѣ появявата на потъмняването. Обаче, ако се касае до вината, останали сладниви, които ще трѣбва да се подлагатъ на нова ферментация, дозата на метабисулфида трѣбва значително да се намали (3—5 гр.). За да се познае да ли тази доза ще бѣде достатъчна, най-добрѣ е да се направи про-

ба въ бутилки отъ по 1 литъръ; въ една бутилка ще се остави 0.03 а въ друга 0.05 гр. метабисулфитъ. Ако оставената доза е била достатъчна, виното нѣма да измѣни цвѣта си, слѣдъ едно изложение на въздуха (въ чаша) отъ 24 — 40 ч.

Прѣдразположенитъ на потъмняване вина, не бива да се филтриратъ прѣди да се насимпурятъ; въ тоя случай, нѣщо обикновено е да видимъ филтриранитъ вина, слѣдъ малко дни, да се размжятъ наново и въ по силенъ размѣръ.

Ако вмѣсто филтриране на таки-ва вина, прѣдприемемъ избистрюването съ желатинъ или съ други обистрителни — нѣма да имаме по добъръ изходъ; при тази работа, виното поглѣща въздуха въ изобилие, което наново ще прѣдизвика размѣтване, което обистрюването не може да отстрани.

Значи за да можемъ да прѣдприемемъ при наклонитѣ къмъ потъмняване вина филтриране или избистрюване съ добъръ успѣхъ, необходимо е прѣдварително да ги насимпуримъ съ 10 гр. калиевъ метабисульфидъ за 100 л., или като ги напушимъ съ сѣра, при който случай мѣчно е да се опрѣдѣли датата, тъй като голѣма частъ отъ пушека излѣтява прѣди да се поглѣне отъ виното.

Не трѣбва да се забравя, че много отъ горнитѣ вина се избистрюватъ сами по себе си слѣдъ насимпуряването, безъ да иматъ нужда отъ прѣцеждане или избистрюване.

Не забравяйте, че бѣлитѣ вина обикновено по мѣчно се обистрюватъ; низката температура и прискъствуването на танинъ сж двѣ условия за по сигурното имъ обистрюване. Притурянето на 10 гр. танинъ (разтопенъ въ малко конякъ)

за 100 литри вино и завѣски 10 гр. желатинъ или 2 — 3 бѣлтъци отъ кокоши яйца е практика наложителна. Удобната температура е 5—7°; намалението, на която ще се постигне съ отварянето на прозорцитѣ и вратата на избата нощъ, външната температура е сравнително низка. Вина съ по високъ процентъ алкохолъ могатъ да се избистрюватъ и при по висока температура, таква бѣли вина, обаче, въ насъ сж рѣдкость.

Д. Г. О.

Да се посаждатъ ли късно обѣрнатитѣ мѣста. Тази година се закѣснѣ съ обѣрщането, поради сухата есенъ и влажна зима. Мнозина запитватъ — могатъ ли се посади мѣста обѣрнати сега. Прѣдпочита се да е обѣрнато мѣстото прѣзъ есенъта, защото бива по разложено, обаче когато имаме обѣрнато мѣсто късно слѣдъ студовѣтъ, или рано напролѣтъ, пакъ може да се посади, стига засаждането да се позакѣсни. Това може да стане въ началото на май. До това врѣме падатъ дѣждове и мѣстото ще се поулегне и пригоди за посаждане. Други причини, опасни за коренитѣ нѣма, защото тѣ попадатъ въ разложенъ пласть.

Най-голѣмъ депозитъ отъ ефтени и доброкачествени прѣскачки

„VERMOREL“,

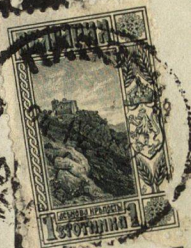
марка П. Попкрѣстевъ има при

Г-да П. Попкрѣстевъ — Сухиндолъ

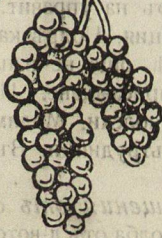
Искайте оферти.

2-во „Соласие“

РЕПУБЛИКА

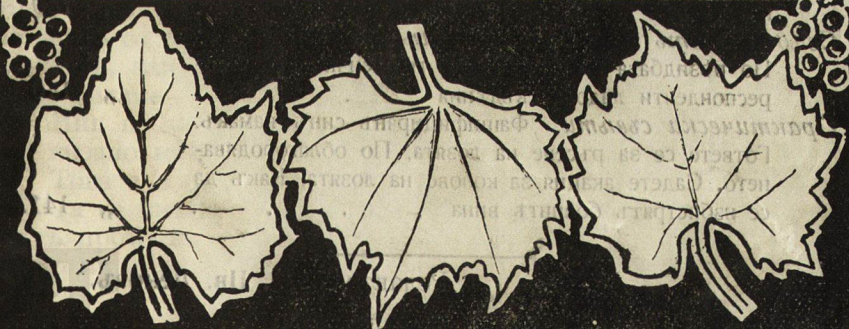


ОПИСАНИЕ
НА ДРУЖ. НА
БЪЛГ. ПЕП-СТИ
ПЛЪВЕНЪ



ГОД.
I.
КН.
7.

95-85.



С ъ т р у д н и ц и:

Д. Овчаровъ, учителъ-лозаръ, при Плъв. лозарско-овощарско училище.
Д. Бъчваровъ, управит. на държ. разсадникъ край Свищовъ.
Д. Дюлгеровъ, учителъ-лозаръ, въ землед. училище край Садово.
Бълчо Ив. Бълчевъ, специалистъ-агрономъ, при Ст.-Загор. катедра.
Ив. Добревъ, специалистъ-лозаръ.
Христо Кантарджиевъ, дир. на подв. земл. катедра — Пловдивъ.
И. Хранковъ, управителъ на Евксиноградскитъ лозя.
Ал. Ст. Кардалевъ, учителъ лозаръ, образцовъ чифликъ край Русе.

С ъ д ъ р ж а н и е:

Нехайетвото на пепиниеристи и лозари	Стр. 117.
Лозовата переноспора (мана) и лѣкуването и	„ 119.
Вино или бира?	„ 122.
Засаждане и отглежд. на присад. лози въ вкоренилището	„ 124.
Маркиране лозето въ тригълникъ	„ 129.
Засаждане лозитѣ на постоянно мѣсто	„ 131.
<i>Изъ списанията.</i> Защо е нужно да забранимъ вноса на американскитъ лози	„ 133.
<i>Хроника:</i> Съборъ на управит. съвѣтъ. Изъ лозарската опитна станция. Подрѣзка на лозята. Прѣмиитъ за маточницитѣ още не изплатени. Новиятъ начинъ на зелено присаждане. Плъвненски лозари. Писмо отъ Кр. Тополски. Молимъ извинение. Късни слани. Нови сътрудници. Въ интересъ на списанието. Нови книги	„ 137.
<i>Наредби и съобщения отъ дружеството п редакцията:</i> Молба отъ д-вото. 5000 екземпляра. Нови абонати. Нови кореспонденти. Умоляватъ се кореспондентитѣ да дадатъ свѣдения	„ 139.
<i>Свѣдения отъ кореспондентитѣ п други лица:</i> По рѣзидбата на лозята. Почти всички наши кореспонденти ладоха свѣдѣния	„ 140.
<i>Практически свѣти:</i> Фашифициранъ синъ камакъ. Гответе се за рѣсене на лозята. По облагородяването. Садете акация за колове на лозята. Какъ да се избистрятъ болнитъ вина	„ 141.